

FM: Mazumtirdzniecības apjomi Latvijā pieaug straujāk nekā ES kopumā

Publicēts: 29.10.2020.

[Jaunami](#)

Šā gada septembrī Latvijas mazumtirdzniecībā tika reģistrēts spēcīgs pieaugums, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi. Kopējie mazumtirdzniecības apjomi salīdzināmās cenās palielinājās par 5,9%, kas bija starp straujākajiem šogad reģistrētajiem nozares pieauguma tempiem. Tādējādi 2020. gada trešajā ceturksnī mazumtirdzniecība uzrādīja visai spēcīgu kāpumu – par 4,3%, tikmēr deviņos mēnešos kopā nozares izaugsme ir vāja, veidojot 1,6%. To noteica mazumtirdzniecības apjomu straujš kritums aprīlī saistībā ar koronavīrusa uzplaiksnījumu un tā izplatības kontrolēšanai noteiktajiem ierobežojumiem.

Starp mazumtirdzniecības produktu grupām Latvijā šā gada septembrī strauju kāpumu uzrādīja un lielāko devumu kopējā tirdzniecības pieaugumā nodrošināja auto degviela, tās pārdošanas apjomiem gada griezumā palielinoties 13,4%. Degvielas tirdzniecībā spēcīga izaugsme vērojama jau kopš vasaras sākuma, ko veicināja tās cenu samazināšanās krītošo naftas cenu ietekmē.

Pārējo nepārtikas preču tirdzniecība septembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada septembri, palielinājusies par 3,5%, ko noteica spēcīgs mājsaimniecības elektropreču, farmaceitisko un medicīnisko piederumu, kā arī pulksteņu, juvelierizstrādājumu un citur neklasificētu jaunu preču pārdošanas apjomu pieaugums. Tikmēr kritumu uzrādīja apģērbu un apavu mazumtirdzniecība, mazumtirdzniecība pa pastu vai interneta veikalos un lietotu preču mazumtirdzniecība.

Mazumtirdzniecība pārtikas veikalos septembrī bijusi par 5,3% augstāka nekā pirms gada, nodrošinot nozīmīgu devumu tirdzniecības kopējā rezultātā, ņemot vērā šīs mazumtirdzniecības kategorijas augsto īpatsvaru (40%).

Kā liecina Latvijas Bankas dati, septembrī turpināja palielināties iedzīvotāju uzkrājumi – salīdzinot ar iepriekšējā gada septembri, Latvijas komercbanku piesaistītie mājsaimniecību noguldījumi pieauga par 11,7%, sasniedzot 7,92 miljardus eiro. Lai gan ilgtermiņa noguldījumi (vairāk par 2 gadiem) un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ir samazinājušies, kopējo noguldījumu pieaugumu noteica iedzīvotāju finansiālo līdzekļu atlikumu bankas kontā uz dienas beigām kāpums, kas veido izteikti lielāko daļu jeb 85% no visiem mājsaimniecību noguldījumiem. Tas norāda uz iedzīvotāju rīcībā esošo līdzekļu pieaugumu, ko varētu novirzīt patēriņam. Taču, ņemot vērā COVID-19 krīzes ietekmē radušos un joprojām valdošo piesardzību un nedrošību par savu finansiālo situāciju nākotnē, iedzīvotāji izvēlas savus brīvos finanšu līdzekļus uzkrāt, par ko liecina patērētāju ekonomiskās konfidences indekss.

Straujāka uzkrājumu veikšana ir arī saistīta ar ierobežotām iespējām līdzekļus tērēt pakalpojumos, piemēram, COVID-19 krīzes dēļ iedzīvotāji retāk apmeklē kultūras pasākumus, restorānus, praktiski neizmanto aviopakalpojumus u.c. Ņemot vērā COVID-19 saslimstības rādītāju straujo pieaugumu pēdējo nedēļu laikā, sagaidāms, ka arī turpmāk privātā patēriņa attīstības dinamika negatīvi ietekmēs pakalpojumu nozaru krītošie darbības rezultāti. Tikmēr mazumtirdzniecības attīstības tendences noteiks COVID-19 izplatības ierobežošanai noteikto pasākumu stingrība.

Arī pārējo Baltijas valstu mazumtirdzniecības dinamika pēdējos mēnešos uzrāda stabilu atkopšanos no COVID-19 krīzes. Piemēram, Lietuvā mazumtirdzniecība COVID-19 krīzes smagākajā mēnesī – aprīlī – cieta divreiz spēcīgāk nekā Latvijā, uzrādot kritumu par 18%, taču kopš jūnija nozares izaugsme Lietuvā bija spēcīgāka, pieauguma tempiem svārstoties 5-8% robežās. Tādējādi deviņos mēnešos kopā mazumtirdzniecība Lietuvā uzrāda līdzīgu izaugsmi kā Latvijā, veidojot 1,8%. Arī Igaunijā 13% lielo kritumu aprīlī kompensēja vasaras mēnešos reģistrētie pārdošanas apjomu kāpumi, kā rezultātā astoņos mēnešos nozare uzrāda pieaugumu 2,2% apmērā. Savukārt Eiropas Savienībā (ES) kopumā tirdzniecības atgūšanās notiek lēnāk. Lai arī kopš jūnija mazumtirdzniecība ES mēreni pieaug, astoņos mēnešos kopā nozarē joprojām reģistrēts kritums – par 2,1%.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-mazumtirdzniecibas-apjomi-latvija-pieaug-straujak-neka-es-kopuma>